

## **Rakvere Reaalkooli õpilaste hindamise, järgmisse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord**

### **1. Hindamise alused**

1.1. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava põhikooli riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

1.2. Teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted, tingimused ja kord (edaspidi hindamise korraldus) sätestatakse kooli õppekavas, arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, käesolevas korras ning teistes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel antud õigusaktides sätestatud.

1.3. Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri kehtivale määrusele koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

### **2. Hindamise eesmärk**

2.1. Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on

2.1.1. anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;

2.1.2. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;

2.1.3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

2.1.4. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

2.1.5. anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

2.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

### **3. Hindamisest teavitamine**

3.1. Kool on kohustatud teavitama õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja antud hinnangutest.

3.2. Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab kool avaliku teabe seaduse alusel kooli veebilehel <http://rakvererk.ee/>.

3.3. Õpilasel on õigus saada vastavalt klassi- või aineõpetajalt teavet oma hinnete kohta.

3.4. Õpilase protsessihinded, arvestuslikud hinded ja kokkuvõtvad hinded kajastuvad Stuudiumis.

3.5. 1.–8. klassi õpilasele väljastatakse paberkandjal klassitunnistus õppeaasta lõpus. Täiendavale õppetööle jäetud õpilasele väljastatakse klassitunnistus pärast täiendava õppetöö sooritamist.

3.6. 9. klassi lõpetanud õpilastele väljastatakse põhikooli lõputunnistus.

#### **4. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus**

4.1. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja, võttes arvesse õppetegevuse käigus saadud tagasisidet. Õpetaja arvestab õpilase teadmiste ja oskuste vastavusega õppekavas esitatud nõuetele, lähtudes seejuures õpilase arengust ja kokkulepitud kriteeriumitest.

4.2. Iga õppeperioodi või uue teema algul teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks õppeaines nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi ning põhimõtted.

#### **5. Teadmiste ja oskuste hindamine põhikoolis**

##### **5.1. Hindamine 1. klassis**

1. klassis rakendatakse õpilaste hindamisel ühtsetel alustel kujundava hindamise põhimõtteid, andes suulist ja kirjalikku tagasisidet. Tagasiside kirjeldab süsteemselt lapse arengut, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist, õppeprotsessis osalemist ja õpitulemusi. Õpetaja annab õpilase toimetuleku kohta tagasisidet Stuudiumis kas trimestri vältel pidevalt või kokkuvõtvalt trimestri lõpus.

##### **5.2. Hindamine 2. klassis**

2. klassis alustatakse II trimestril numbrilise hindamisega kümnepallisüsteemis eesti keeles, matemaatikas, loodusõpetuses. Loovainetes ja kehalises kasvatuses annab õpetaja Stuudiumis sõnalist tagasisidet õppeaasta lõpuni.

##### **5.3. Hindamine 3.–9. klassis**

3.–9. klassis hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kümnepallisüsteemis. Hindekskala diferentseerimise alus on õppekava nõuetele vastavuse ulatus ja puuduste iseloom.

5.3.1. Hindega „10“ (erakordne) hinnatakse õpilase suulist vastust (esitust), kirjalikku tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemust), mis on täiel määral õppekava nõuetele vastav ja/või ületab õppekava nõudeid ja/või on originaalne. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega kümme, kui õpilane on saanud vähemalt 97% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.2. Hindega „9“ (suurepärase) hinnatakse õpitulemust, kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega üheksa, kui õpilane on saanud 90–96% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.3. Hindega „8“ (väga hea) hinnatakse õpitulemust, kui see on õppekava nõuetele vastav, kuid selles esineb üksikuid ebatäpsusi. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega kaheksa, kui õpilane on saanud 85–89% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.4. Hindega „7“ (tubli) hinnatakse õpitulemust, kui see on õppekava nõuetele vastav, kuid selles esineb väiksemaid puudusi ja/või eksimusi. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega seitse, kui õpilane on saanud 80–84% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.5. Hindega „6“ (hea) hinnatakse õpitulemust, kui see on õppekava nõuetele vastav, kuid selles esineb puudusi ja vigu. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega kuus, kui õpilane on saanud 75–79% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.6. Hindega „5“ (rahuldav) hinnatakse õpitulemust, kui see on enamjaolt õppekava nõuetele vastav, kuid selles esineb mitmeid puudusi ja vigu. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega viis, kui õpilane on saanud 65–74% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.7. Hindega „4“ (tagasihoidlik) hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, selles esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilasel jääb puudu ea- ja/või ülesandekohasest iseseisvusest. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega neli, kui õpilane on saanud 55–64% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.8. Hindega „3“ (kasin) hinnatakse õpitulemust, kui see vastab osaliselt õppekava nõuetele, selles esineb tõsiseid puudusi ja vigu. Õpilasel jääb puudu ea- ja/või ülesandekohasest iseseisvusest. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega kolm, kui õpilane on saanud 50–54% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.9. Aineõpetajal on õigus õpilase individuaalset arengut ja püüdlikkust arvestades alandada hinde „3“ alampiiri kuni 5 protsendipunkti võrra.

5.3.10. Hindega „2“ (puudulik) hinnatakse õpitulemust, kui see enamjaolt ei vasta õppekava nõuetele, selles on rohkesti sisulisi puudusi ja vigu. Õpilasel on raskusi teadmiste rakendamisel ka suunamise ja juhendamise korral. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega kaks, kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalsest punktide arvust (v.a p 5.3.9. märgitud juhtudel).

5.3.11. Hindega „1“ (nõrk) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele, selles on väga palju sisulisi puudusi ja vigu. Õpilane ei rakenda teadmisi ka suunamise ja juhendamise korral. Punktiarvestuse korral hinnatakse õpitulemust hindega üks, kui õpilane on saavutanud vähem kui 20% maksimaalsest punktide arvust.

5.3.12. Lisaainete hindamine

Lisaainetes saavutatud õpitulemusi hinnatakse hinnanguga „AR“ (arvestatud) või „MA“ (mittearvestatud), mille kriteeriumeid selgitab õpetaja õpilastele kursuse alguses.

## **6. Teadmiste ja oskuste hindamine hariduslike erivajadustega õpilaste klassis**

HEV õpilaste klassis võib rakendada ühtsetel alustel kujundava hindamise põhimõtteid kuni 5. klassi lõpuni. Alates 6. klassist hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kümnepallisüsteemis.

IÕK rakendumise korral määratakse hindamise korraldus koostatavas õppekavas.

## **7. Mitteformaalse õppe arvestamine**

7.1. Huvihariduses osalemine toetab iga õpilase huvide ja võimete maksimaalset arengut ning tagab teadmiste kinnistamise praktikas. Aineõpetajal on õigus arvestada koolivälist õpet koolis ainealaste teadmiste hindamisel.

7.2. Vanema taotlusel koduõppel õppiva õpilase hindamise korraldus määratakse õpilase individuaalses õppekavas, arvestades seejuures riiklikus õppekavas hindamisele sätestatud nõudeid. Õpetaja kontrollib vähemalt üks kord poolaastas individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemuste omandamist. Õpetajal on õigus kontrollida õpitulemusi ka lühema aja jooksul. Koduõpet korraldav isik võib viibida õpilase õpitulemuste hindamise juures.

7.3. Tervislikel põhjustel koduõppel õppiva õpilase hindamise korraldus määratakse individuaalses õppekavas, arvestades seejuures riiklikus õppekavas hindamisele sätestatud nõudeid.

## **8. Hinnete teisendamine õpilase koolist lahkumisel ja põhikooli lõpetamisel**

8.1. 3.–9. klassi õpilase koolist lahkumisel teisendatakse õppeaasta kokkuvõtvad ning trimestri/poolaasta kokkuvõtvad ja jooksvad hinded viiepallisüsteemi, kus hinded „10“ ja „9“ vastavad hindele „5“ ehk väga hea; hinded „8“, „7“, „6“ vastavad hindele „4“ ehk hea; hinded „5“, „4“, „3“ vastavad hindele „3“ ehk rahuldav; hinne „2“ vastab hindele „2“ ehk puudulik ja hinne „1“ vastab hindele „1“ ehk nõrk. Samal põhimõttel teisendatakse hinded õpilase põhikooli lõputunnistusele.

8.2. Hinnete teisendamisel viiepallisüsteemi arvestatakse kokkuvõtva hinde keskmist ehk  $10-8,5 = „5“$ ,  $8,4-5,5 = „4“$ ,  $5,4-2,5 = „3“$ ,  $2,4-1,5 = „2“$  ja  $0-1,4 = „1“$ .

## **9. Hindamise põhimõtted ja hinnete kajastamine**

9.1. 2.–9. klassis jagunevad hinded arvestuslikeks ja protsessihinneteks.

9.1.1. Arvestuslik hinne pannakse tervet teemat (teemasid), kursust kokkuvõtva kirjaliku või praktilise töö ja/või selle suulise esituse eest.

9.1.2. Arvestuslik protsessihinne kujuneb protsessihinnete põhjal.

9.1.3. Protsessihinne pannakse väiksemate kirjalike tööde (sõnade tööde, tunnikontrollide jms) ja suuliste lühivastuste eest. Protsessihinnete põhjal on õpetajal trimestri/poolaasta jooksul võimalik panna arvestuslikke hindeid (edaspidi arvestuslik protsessihinne), mis on võrdväärne punktis 9.1.1. sätestatuga. Arvestusliku protsessihinde väljapanemisel võib õpetaja arvestada ka õpilase tööd tunnis, koduste tööde õigel ajal esitamist, tundides osalemise/puudumiste suhet jms.

9.1.4. Õppeperioodi alguses selgitab aineõpetaja õpilastele ja lapsevanematele Stuudiumis hindamise põhimõtteid, sh milliseid töid hinnatakse numbriliselt, milliseid hinnangutega „AR“/„MA“ ning kuidas toimub järelevastamise hindamine.

9.1.5. Hindelised tööd hinnatakse ja tagastatakse õpilastele kahe nädala jooksul pärast töö sooritamist (v.a juhul kui õpetaja on haige, siis esimesel võimalusel peale tööle naasmist).

9.2. Kui õpilasel on töö sooritamata, märgitakse Stuudiumis „T“ (tegemata).

9.3. Arvestusliku protsessihinde kohale märgitakse Stuudiumis „T“, kui õpilasel on sooritamata/täitmata üle 50% nõutavatest ülesannetest/ kriteeriumitest.

9.4. Kui jooksvate hinnete põhjal ei ole võimalik õpilasele välja panna kokkuvõtvat hinnet, märgitakse erikokkuleppel juhtkonnaga trimestri/poolaastahindeks „MH“ (mitte hinnatud).

## **10. Järelevastamise korraldus**

10.1. Järelevastamisele kuuluvad üldjuhul kõik sooritamata tööd, kui õpetaja ei ole määranud õpilase jaoks teisiti.

10.1.1. Kui töö eest on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele kooli tuleku päevast kahe nädala jooksul võimalus märke „T“ likvideerida. Õpilase rohkem kui kahe nädalase puudumise korral (pikaajaline haigus, laager) on järelevastamiseks aega kokkuleppeliselt kuni neli nädalat. Järelevastamise sooritamise aja ja vormi määrab aineõpetaja.

10.1.2. Reisile minekust, pikaajalisest treeninglaagris või esindusüritusel viibimisest teavitab lapsevanem klassijuhatajat Stuudiumis võimalikult vara. Puudumine ei vabasta õpilast selle perioodi õppetöödest.

10.1.3. Kui õpilane ei soorita kokkulepitud ajaks arvestuslikku tööd, samastatakse see hindega „nõrk“.

10.2. Kui õpilane on sooritanud arvestusliku töö hindele „puudulik“ või „nõrk“, otsustab aineõpetaja nii hinde parandamise tingimuste kui ka kasutatava hindamisskaala üle.

10.3. Protsessihinded üldjuhul järelevastamisele ja parandamisele ei kuulu.

10.4. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga „nõrk“.

10.5. Kui õpilane on kirjaliku, praktilise töö või tegevuse ajal põhjuseta puudunud, hinnatakse tema töö hindegaga „nõrk“. Kui klassijuhatajat/aineõpetajat eelnevalt ei teavitata puudumisest, siis on tegemist põhjuseta puudumisega. Koolipäeva jooksul koolist lahkumine klassijuhatajat ja/või aineõpetajaid, haiguse korral kooliõde teavitamata loetakse põhjuseta puudumiseks.

10.6. III kooliastmes on õpetajal õigus määrata kogu trimestrit/poolaastat hõlmav arvestustöö õpilasele, kes on puudunud vähemalt 30% tundidest (arvesse ei lähe kooli esindamine) ja kellel on õigeks ajaks sooritamata/esitamata vähemalt kolmandik jooksvatest arvestuslikest töödest.

## **11. Kokkuvõttev hinne**

11.1. Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestrihinne, poolaastahinne ja aastahinne.

11.2. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

11.3. 3.–9. klassis hinnatakse õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt trimestri-, poolaasta- ja aastahindegaga.

11.3.1. 3.–9. klassis pannakse õppeainetes, kus on üks ainetund nädalas, poolaastahinne. Kahe ja enama ainetunniga nädalas trimestrihinne.

11.4. Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpus perioodi jooksul saadud hinnete alusel. Poolaastahinne pannakse välja poolaasta lõpus perioodi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja enne õppeperioodi lõppu, tuginedes õppeaasta jooksul saadud trimestri- ja poolaastahinnetele. Kokkuvõtva hinde panekul ei ole õpetaja kohustatud lähtuma hinnete aritmeetilisest keskmisest.

11.5. Kui õpilase trimestri- või poolaastahinne on „puudulik“ või „nõrk“ või kui talle on antud samaväärne sõnaline hinnang või hinne on jäänud välja panemata („MH“), koostatakse vajadusel selles õppeaines järelevastamise graafik kestvusega kuni kuus õppenädalat või määratakse muu sobiv tugisüsteem, et toetada nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist. Pärast järelevastamist trimestri- ega poolaastahinnet ei muudeta.

11.6. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

## **12. Diferentseeritud hindamine**

12.1. Eesti keeles hinnatakse diferentseeritult püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid siis, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist ravi või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi.

12.2. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks. Õpilase arvestuslikult hinnatavatele töödele tehakse märge «hinnatud diferentseeritult».

### **13. Hinde ja hinnangu vaidlustamine**

13.1. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

13.2. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

### **14. Õpilase käitumise hindamine**

Üldjuhul käitumist ei hinnata. Kui õpilane ei täida kooli kodukorda ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme koolis ja väljaspool kooli õppetöö raames, siis hinnatakse tema käitumine trimestri lõpus mitterahuldavaks.

Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, keda on trimestri jooksul karistatud vähemalt kahe direktori käskkirjaga järgmiste rikkumiste tõttu:

- üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide korduv eiramine (nt õpetajate ja teiste koolitöötajate korralduste eiramine, ebaviisakas keelekasutus, ebasünnis käitumine kooli ruumides, ebasobiv rietus, sh koolivormi nõuete eiramine, nutitelefoni keelu eiramine);
- koolikohustuse mittetäitmine.

Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast ka siis, kui teda on trimestri jooksul karistatud ühe direktori käskkirjaga õigusvastase teo (nt füüsiline või vaimne vägivald kaasõpilaste või kooli töötajate suhtes, kooli vara tahtlik lõhkumine, ohtlike esemete kooli toomine ning muud seaduserikkumised) toimepanemine eest.

Mitterahuldav käitumishinne kantakse õpilase tunnistusele.

### **15. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine**

15.1. Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis korraldatakse pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.

15.2. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

15.3. 1.–3. kooliastmes jäetakse õpilane täiendavale õppetööle juhul, kui vastava aine trimestri- või poolaastahinded või trimestri/poolaasta lõpus antud sõnalised hinnangud vastavad aastahindele „puudulik“ või „nõrk“ või on antud samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.

15.4. 1.–3. kooliastmes võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Klassikursust võidakse jätta kordama ka õpilane, kes ilma mõjuva põhjuseta ei ole ilmunud täiendavale õppetööle ja/või kes ei täida täiendaval õppetööl õpetaja antud ülesandeid ja korraldusi. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.

## **16. Õpilase järgmisse klassi üleviimine**

16.1. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

16.2. Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse järgmisse klassi üle õppeperioodi lõpus. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 31. augustiks.

16.3. Sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kes tervislikel või muudel mõjuvatel põhjustel ei saanud täiendavat õppetööd sooritada või kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

## **17. Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ ja kiituskirjaga „Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines“ tunnustamine**

17.1. Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel nimeliselt klassijuhataja ettepanekul neid 3.–8. klassi õpilasi, kelle aastahinded on kõikides õppeainetes „suurepärase“ ja „erakordne“ (muusika- ja kunstõpetus ja kehaline kasvatus võivad olla „väga hea“, „tubli“, „hea“) ning käitumine viisakas.

17.2. Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ võib tunnustada õpilast, kes kehalises kasvatuses kuulub erigruppi.

17.3. Kiituskirjaga „Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines“ autasustatakse kooli õppenõukogu otsusel nimeliselt aineõpetaja ettepaneku alusel neid põhikoolilõpetajaid, kes on saavutanud väga häid tulemusi vastavas aines ja esindanud edukalt kooli olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel.

## **18. Kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustamine**

18.1. Kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustatakse põhikoolilõpetajat, kellel kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne on „väga hea“ riikliku hindamisskaala järgi.

18.2. Põhikoolilõpetaja kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustamise otsustab kooli õppenõukogu.